Karta modułu/przedmiotu

Wypełnia Zespół Kierunku							
	Nazwa modułu (bloku przedmiotów): **MODUŁ WYBIERALNY- PRZEDMIOTY SPECJALNOŚCIOWE: RESOCJALIZACJA DOROSŁYCH**					Kod modułu: J	
	Nazwa przedmiotu: **PEDAGOGIKA PENITENCJARNA**					Kod przedmiotu: J/29	
	Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej przedmiot / moduł: **INSTYTUT PEDAGOGICZNO-JĘZYKOWY**						
	Nazwa kierunku: **PEDAGOGIKA**						
	Specjalność: **RESOCJALIZACJA DOROSŁYCH**						
	Forma studiów: **STACJONARNE**		Profil kształcenia: **PRAKTYCZNY**			Poziom studiów: **STUDIA II STOPNIA**	
	Rok / semestr: **I/2**		Status przedmiotu /modułu: **OBOWIĄZKOWY**			Język przedmiotu / modułu: **POLSKI**	
	Forma zajęć	wykład	ćwiczenia	laboratorium	projekt	seminarium	inne (wpisać jakie)
	Wymiar zajęć (godz.)	**15**	**30**				

Koordynator przedmiotu */ modułu	Dr Piotr Kulikowski
Prowadzący zajęcia*	Dr Piotr Kulikowski, mgr Ewa Sienkiewicz, mgr Katarzyna Iwanowska
Cel kształcenia przedmiotu / modułu	Zapoznanie w sposób całościowy z teoretycznymi i praktycznymi aspektami oddziaływań pedagogicznych i terapeutycznych realizowanych w jednostkach penitencjarnych w kontekście funkcjonowania polskiego systemu penitencjarnego. Poznanie i nabycie umiejętności korzystania z metod, technik i narzędzi wykorzystywanych w praktyce penitencjarnej. Zapoznanie z założeniami programów readaptacji społecznej dedykowanych osobom pozostającym w izolacji penitencjarnej oraz ze sposobami ich realizacji.
Wymagania wstępne	Pedagogika, socjologia

* *Zmiany koordynatora przedmiotu oraz prowadzącego zajęcia dokonuje Dyrektor Instytutu po akceptacji Prorektora ds. Kształcenia. Nowy koordynator przedmiotu oraz prowadzący przedmiot potwierdza zapoznanie się z treściami zawartymi w karcie przedmiotu.*

EFEKTY UCZENIA SIĘ		
Nr efektu uczenia się/ grupy efektów	Opis efektu uczenia się	Kod kierunkowego efektu uczenia się
01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię używaną w pedagogice penitencjarnej, zorientowaną na zastosowanie praktyczne.	Ped2P_W01
02	Zna i rozumie fundamentalne i współczesne dylematy dotyczące pedagogiki penitencjarnej oraz specyfiki oraz relacji społecznych zachodzących w warunkach izolacji więziennej, zjawisk i rządzących nimi prawidłowości.	Ped2P_W06

03	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu funkcjonowanie procesów psychologicznych człowieka przebywającego w izolacji więziennej, determinujących jego zachowania w trakcie odbywania kary i po jej zakończeniu, a także czynników psychicznych determinujących zachowanie człowieka (emocji i motywacji, osobowości, temperamentu i inteligencji), zna różnorodność osobowości osadzonych, zorientowane na praktyczne zastosowanie.	Ped2P_W08
04	Student zna i rozumie zasady i normy etycznych oraz etykę zawodową związaną z działalnością instytucji penitencjarnej.	Ped2P_W14
05	Student potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę do diagnozowania problemów osoby izolowanej i konstruować Indywidulany Program Oddziaływania, którego celem jest minimalizowanie deficytów i rozwiązywanie jej problemów	Ped2P_U01
06	Student potrafi korzystać, wskazywać i odnosić się do konkretnych aktów prawnych regulujących funkcjonowanie systemu penitencjarnego w Polsce w szczególności dotyczących pracy terapeuty, wychowawcy i psychologa w zakładzie karnym i areszcie śledczym.	Ped2P_U14
07	Student potrafi obserwować, wyszukiwać i przetwarzać informację na temat zjawisk społecznych mających miejsce w izolacji więziennej oraz interpretować z punktu widzenia problemów pedagogicznych.	Ped2P_U02
08	Student potrafi prezentować własne pomysły, wątpliwości i sugestie, popiera je argumentami, na podstawie wiedzy o problematyce izolacji więziennej.	Ped2P_U05
09	Student jest gotów do krytycznej oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności w odniesieniu do podejmowanego zagadnienia.	Ped2P_K01
10	Student jest gotów do przestrzegania i rozwijania zasad moralnych i etycznych związanych z praca zawodową.	Ped2P_K03

TREŚCI PROGRAMOWE

Wykład

1. Podstawowe pojęcia pedagogiki penitencjarnej. Resocjalizacja, socjalizacja, norma, patologia, wykluczenie społeczne, readaptacja, terapia, pomoc postpenitencjarna.
2. Osadzony, osadzona – tymczasowo aresztowany / aresztowana, skazany/ skazana, ukarany/ ukarana – podmiot oddziaływań readaptacyjnych
3. Podstawy prawne regulujące funkcjonowanie polskiego systemu penitencjarnego
4. Czy więzienie będąc instytucją totalną może realizować funkcję resocjalizującą?
5. Organizacja i struktura polskiego systemu penitencjarnego. Organizacja funkcjonowania jednostki penitencjarnej.
6. Personel więzienny – obowiązki, specyfika pracy, konieczne predyspozycje, sytuacje traumatyczne, skuteczność oddziaływań a motywacja, wykształcenie, rozwój osobisty i zawodowy, umiejętności interpersonalne a jakość relacji z izolowanymi
7. Funkcje kary w literaturze przedmiotu
8. Indywidulany Program Oddziaływań – założenia teoretyczne, struktura, realizacja
9. Aktywizacja zawodowa i edukacja
10. Podstawowe zagadnienia dotyczące funkcjonowania systemu terapeutycznego
11. Polski system penitencjarny na tle rozwiązań europejskich – ujęcie komparatystyczne
12. Krytyczna analiza funkcjonowania polskiego systemu penitencjarnego – dobre praktyki i aspekty budzące wątpliwości
13. Czy więzienia w Polsce resocjalizują czy demoralizują?

Po każdym wykładzie następuje dyskusja na temat poruszanych treści. Premiowana jest aktywność studentów w tym zakresie. Wykładowca przyjmuje rolę moderatora dyskusji. Proponowane są autorskie propozycje rozwiązań danego zagadnienia, poruszanego w trakcie wykładu.

Ćwiczenia

1. Prawa i obowiązki osoby izolowanej
2. Zasada progresji w postępowaniu z osobami skazanymi
3. Kodeksowe zadania i rola sędziego penitencjarnego
4. Strażnik, oddziałowy, wychowawca, terapeuta, psycholog, szef kuchni, kwatermistrz, informatyk, sekretarka, dyrektor – ich role w oddziaływaniach wobec osadzonego
5. Deprywacyjny charakter izolacji i problemy z niego wynikające
6. Kluczowa rola, kompetencje i zadania komisji penitencjarnej
7. Zjawisko podkultury przestępczej, ewolucja zjawiska, dzisiejsze znaczenie dla osadzonych i administracji penitencjarnej
8. Obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa osobie izolowanej
9. Analiza realizowanych w polskich jednostkach penitencjarnych programów readaptacji społecznej oraz ocena ich skuteczności
10. Specyficzne i wyróżniające się pozytywnie programy readaptacyjne
11. Koncepcja twórczej resocjalizacji i próby jej wdrażania
12. Instytucje współpracujące z administracją penitencjarną w zakresie readaptacji społecznej osób izolowanych
13. Organizacja zatrudnienia więźniów. Rola pracy dla ich funkcjonowania. Blaski i cienie aktualnych rozwiązań systemowych
14. Zjawisko zachowań autoagresywnych. Przyczyny, zachowania, działania profilaktyczne i terapeutyczne
15. System terapeutyczny. Funkcjonowanie oddziałów terapeutycznych dla uzależnionych od alkoholu, dla uzależnionych od środków odurzających oraz środków psychotropowych, dla upośledzonych umysłowo oraz z niepsychotycznymi zaburzeniami psychicznymi
16. Sprawcy przestępstw przeciwko wolności seksualnej. Wyzwanie i odpowiedzialność
17. System Dozoru Elektronicznego w Polsce i innych krajach europejskich
18. Diagnozowanie problemów osobistych osoby izolowanej i projektowanie Indywidualnego Programu Oddziaływań

Studenci w ramach ćwiczeń, indywidualnie lub pracując w grupach, przygotowują projekt na temat wybranego problemu z zakresu pedagogiki penitencjarnej. Studenci wykonują zadania tematyczne, wchodzące w skład bloku ćwiczeń, które rozwijają ich kompetencje w zakresie umiejętności korzystania z wiedzy eksperckiej, ćwiczenia interpretacji zjawisk społecznych charakterystycznych dla pedagogiki penitencjarnej.

Laboratorium

Projekt

Seminarium

Inne

Literatura podstawowa*	1. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks Karny Wykonawczy (Dz. U. z 1997 r. Nr 90, poz. 557, z późn. zm.) 2. Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej (Dz. U. z 12 maja 2010 roku) 3. Zarządzenie nr 19/16 Dyrektora Generalnego Służby Więziennej z dnia 14 kwietnia 2016 roku w sprawie szczegółowych zasad prowadzenia i organizacji pracy penitencjarnej oraz zakresów

	czynności funkcjonariuszy i pracowników działów penitencjarnych i terapeutycznych oraz oddziałów penitencjarnych 4. Psychologia penitencjarna., red.: Ciosek M, Pastwa – Wojciechowska B., Warszawa 2016 5. Ambrozik, W. (2006). Pedagogika resocjalizacyjna. [W:] Śliwerski, B. (red.) Pedagogika. Tom 3: subdyscypliny wiedzy pedagogicznej. Gdańsk 6. Ciosek, M. (2007). Zakład karny jako instytucja resocjalizacyjna. [W:] Resocjalizacja. Teoria i praktyka pedagogiczna, t.1. (red.) Urban, B., Stanik, J.M. Warszawa 7. Machel, H. (1994). Wprowadzenie do pedagogiki penitencjarnej. Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego. Gdańsk 8. Opora, R. (2015). Efektywność oddziaływań resocjalizacyjnych. Wydawnictwo Akademickie Żak. Warszawa 9. Pastwa – Wojciechowska, B. (2009). Czy oddziaływania redukujące deficyty wychowawcze u osób naruszających normy prawne mają sens? [W:] Marczak, M. (red.) Resocjalizacyjne programy penitencjarne realizowane przez Służbę Więzienną w Polsce 10. Marczak, M. (red). (2009). Resocjalizacyjne programy penitencjarne realizowane przez Służbę Więzienną w Polsce. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls” 11. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania kary pozbawienia wolności 12. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 25 sierpnia 2003 roku w sprawie regulaminu organizacyjno – porządkowego wykonywania tymczasowego aresztowania
Literatura uzupełniająca *	1. Instrukcja nr 10/20 z dnia 5 listopada 2020 roku w sprawie zapobiegania samobójstwom osób pozbawionych wolności 2. Goffman, E. (1975). Charakterystyka instytucji totalnych. [W:] Derczyński, W. (red.) Elementy teorii socjologicznych. Warszawa. Wydawnictwo PWN 3. Jędrzejak, K. (2004). System penitencjarny. [w:] Zagadnienia penitencjarne. (red.). Chmielewska, W., Jędrzejak, K. i in. Kalisz COSSW 4. Konopczyński, M. (2013). Kryzys resocjalizacji czy(li) sukces działań pozornych. Warszawa, Wydawnictwo PEDAGOGIUM 5. Lasocik, Z. (2003). Organizacja i zasady działania więziennictwa. [W:] System penitencjarny i postpenitencjarny w Polsce. (red.) Bulenda, T., Musidłowski, R. Warszawa, Instytut Spraw Publicznych. 6. Machel, H. (2006). Sens i bezsens resocjalizacji penitencjarnej - casus polski. Kraków, "Impuls" 7. Moczydłowski, P. (1994). Więziennictwo – od systemu totalitarnego do demokratycznego. Przegląd Więziennictwa Polskiego nr 8. 8. Przybyliński, S. (2005). Podkultura więzienna – wielowymiarowość rzeczywistości penitencjarnej. Kraków

	9. Rejman, J. (2013). Zmiana w polskim systemie penitencjarnym. Ograniczenia i możliwości. Warszawa. Difin 10. Rozwadowska – Suruło, M., Szarek, T. (2009). Duet. [W:] Marczak, M. (red). Resocjalizacyjne programy penitencjarne realizowane przez Służbę Więzienną w Polsce. Kraków, Oficyna Wydawnicza „Impuls” 11. Jaki P. Zatrudnienie skazanych w Polsce na tle porównawczym. Zagadnienia wybrane, Przegląd Więziennictwa 2017, nr 95
Metody kształcenia stacjonarnego	Wykład z prezentacją multimedialną, wykład problemowy, ćwiczenia z wykorzystaniem tekstów publikacji, dyskusja, metody aktywizujące
Metody kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość	Praca z wykorzystaniem platformy edukacyjnej, np. MS Teams

** Literatura może być zmieniona po akceptacji Dyrektora Instytutu*

Metody weryfikacji efektów uczenia się		Nr efektu uczenia się/grupy efektów
Udział w dyskusji		01-08
Projekt (praca w grupach)		01-10
Kolokwium w zakresie problematyki realizowanej na zajęciach (47%)		01-04
Formy i warunki zaliczenia	Egzamin pisemny - test 53% Projekt – 30% Aktywność – 17%	

NAKŁAD PRACY STUDENTA

Rodzaj działań/zajęć	Liczba godzin		
	Ogółem	W tym zajęcia powiązane z praktycznym przygotowaniem zawodowym	W tym udział w zajęciach przeprowadzanych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość
Udział w wykładach	15	-	5
Samodzielne studiowanie	5		
Udział w ćwiczeniach audytoryjnych i laboratoryjnych, warsztatach, seminariach	30	15	
Samodzielne przygotowywanie się do ćwiczeń	15	10	
Przygotowanie projektu / eseju / itp.	18	15	
Przygotowanie się do egzaminu / zaliczenia	15	5	
Udział w konsultacjach	2		
Inne			

ŁĄCZNY nakład pracy studenta w godz.	100	45	5
Liczba punktów ECTS za przedmiot	**4 ECTS**		
Liczba punktów ECTS związana z zajęciami praktycznymi	**1,8**		
Liczba punktów ECTS związana z kształceniem na odległość (kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość)[1]	**0,2**		
Liczba punktów ECTS związana za zajęciami wymagającymi bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich	**2,2**		

[1] W przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne metody i techniki kształcenia na odległość mogą być wykorzystywane pomocniczo